

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

Викладач – старший викладач Марчук Галина Володимирівна

Кількість кредитів – 3

Семестр – 4-й

Анотація дисципліни

Інклюзивна освіта – один з важливих компонентів підготовки сучасного педагога.

Інклюзивна освіта – це, передовсім, формування суспільної уваги та поваги до розмаїття та унікальності кожної дитини, що, у свою чергу, забезпечує кращу якість освіти для всіх дітей.

Інклюзивна освіта передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти із виникненням і сучасним станом проблеми інклюзивного навчання, виховання й розвитку дітей з особливими потребами та шляхами реалізації окресленого напрямку в умовах закладу освіти. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні вміти на практиці застосовувати здобуті теоретичні знання щодо організації освітнього процесу в закладах освіти на інклюзивних засадах; складати індивідуальну навчальну програму, індивідуальний навчальний план; організовувати співпрацю із сім'ями, що мають дітей з особливими потребами; використовувати ефективні прийоми соціалізації дітей.

Опанування знаннями з курсу реалізується за допомогою основних організаційних форм навчання: лекцій, практичних і лабораторних занять, консультацій, самостійної роботи тощо. Остання займає провідне місце в системі освітнього процесу та передбачає аналіз конкретних ситуацій, виконання проблемних завдань, написання рефератів тощо.

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки.

Мета курсу: ознайомлення здобувачів вищої освіти із підходами держави і суспільства до організації освіти дітей, які мають особливі потреби; основними поняттями інклюзивної педагогіки і спеціальної психології; особливостями і закономірностями розвитку різних категорій осіб з особливими потребами; комплексним діагностичним обстеженням дітей та комплектуванням освітніх установ для них, а також диференційованими та індивідуальними механізмами і прийомами корекційного навчання і виховання кожної із категорій дітей.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- сформуванню усвідомлене розуміння основних положень інклюзивної освіти;
- сформуванню адекватне ставлення майбутніх спеціалістів до осіб з особливими потребами;
- забезпечити готовність здобувачів вищої освіти професійно здійснювати правильний психолого-педагогічний супровід дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку, з метою їх інтеграції в сучасну систему соціальних стосунків;
- виробити навички командної роботи при навчанні та вихованні дітей з особливими потребами;
- забезпечити досконале володіння стратегіями взаємодії з батьками дітей з особливими потребами;
- сформуванню навички диференційованого викладання та оцінювання;
- виробити усвідомлення необхідності зростання педагогічної майстерності.

Очікувані результати вивчення курсу

Інтегральна компетентність:

ІК-1. Здатність самостійно і комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку із застосуванням теорії і методики дошкільної освіти в типових і невизначених умовах системи дошкільної освіти.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення.

ЗК-2. Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-3. Здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми, приймати рішення і діяти відповідно до морально-етичних і правових норм.

ЗК-4. Здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій та до проектної організації діяльності, до забезпечення безпеки діяльності власної та інших учасників освітнього процесу.

ЗК-5. Здатність до вільного спілкування і співпраці державною та рідною мовами (усно і письмово).

ЗК-6. Здатність створювати команду, мотивувати її членів та досягати спільних цілей.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-1. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага);

СК-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими, навчання дітей раннього і дошкільного віку рідної і української (державної) мов;

СК-3. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України);

СК-7. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їхніх можливостей (інклюзивна освіта).

СК-8. Здатність до визначення логопедичних діагнозів дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

СК-9. Здатність здійснювати корекцію окремих недоліків фізичного і психічного розвитку дітей використовувати нетрадиційні методи роботи з дітьми-логопатами, організовувати логопедичну роботу в дошкільному закладі.

Програмні результати навчання

Знати:

ПРН-4) розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку в нормі, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими потребами;

ПРН-6) інтерпретувати зміст і вимоги державних документів та програм дошкільної освіти, рекомендованих МОН України, обирати адекватні методики для їх забезпечення;

ПРН-7) розуміти особливості застосування алгоритму професійних дій для організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах ДНЗ і сім'ї;

ПРН-8) розуміти особливості організації роботи з батьками та іншими суб'єктами освітнього процесу;

ПРН-9) базові уявлення про планування освітньо-виховної роботи з урахуванням вікових і індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності;

ПРН-13) особливості розвитку дітей із психофізичними та мовленнєвими порушеннями;

ПРН-15) розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби спеціальної освіти.

Вміти:

ПРН-2) будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю, керуючись психолого-педагогічними принципами організації освітнього процесу в системі дошкільної освіти при реалізації завдань виховання, цілями навчання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку в ДНЗ і сім'ї;

ПРН-3) використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей;

ПРН-5) здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно і соціально зорієнтоване спілкування з батьками;

ПРН-7) застосовувати весь спектр психолого-педагогічних засобів для реалізації завдань національного, духовного, фізичного, морального, розумового, правового, трудового, екологічного, економічного, гендерного, статевого, міжкультурного, естетичного виховання дітей раннього і дошкільного віку;

ПРН-9) добирати оптимальні методи та ефективні форми і різноманітні засоби педагогічного впливу на дітей у процесі їхнього виховання, навчання і розвитку та в конкретних ситуаціях суб'єкт-суб'єктної взаємодії вихователя з дітьми;

ПРН-11) володіти технологіями дошкільної інклюзивної освіти; вміти організовувати групове й індивідуальне навчання і виховання дітей з особливими потребами;

ПРН-12) вирішувати питання, пов'язані з комплектуванням та організацією діяльності спеціальних навчально-виховних закладів для дітей з порушеннями мовлення;

ПРН-13) організовувати і проводити психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку;

ПРН-14) здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями психофізичного розвитку, планувати та проводити з ними корекційно-розвивальну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу;

ПРН-15) співпрацювати з батьками дітей, що мають вади мовлення, або особами, які їх замінюють, спеціалістами інших галузей (медиками, психологами, вчителями, вихователями), сприяти соціальній адаптації дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

Очні консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щовівторка, з 12.30 до 15.00.

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щосереди та щочетверга, з 12.00 до 15.00.

Е-mail викладача: halyna.marchuk@rshu.edu.ua.